

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2019.10.23.
COM(2019) 545 final

2019/0238 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

**az Európai Unió által a nagy távolságra jutó, országhatárokon áterjedő
levegőszennyezésről szóló egyezmény végrehajtó szervének 39. ülésén képviselendő
álláspontról**

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT TÁRGYA

E javaslat tárgya az Unió által a nagy távolságra jutó, országhatárokon áterjedő levegőszennyezésről szóló egyezmény (a továbbiakban: a levegőszennyezésről szóló egyezmény) végrehajtó szervében a savasodás, az eutrofizáció és a talaj közeli ózon csökkentéséről szóló, az említett egyezményhez csatolt és 2012-ben módosított jegyzőkönyv 3a. cikkének és VII. mellékletének javasolt módosításairól szóló határozattal kapcsolatban képviselendő álláspont meghatározásáról szóló határozat.

2. A JAVASLAT HÁTTERE

2.1. A levegőszennyezésről szóló egyezmény, valamint a savasodás, az eutrofizáció és a talaj közeli ózon csökkentéséről szóló, 2012-ben módosított jegyzőkönyve

A nagy távolságra jutó, országhatárokon áterjedő levegőszennyezésről szóló, 1979-ben elfogadott ENSZ EGB-egyezmény (a továbbiakban: a levegőszennyezésről szóló egyezmény) a tiszta levegőre vonatkozó politikával foglalkozó legfejlettebb regionális környezetvédelmi megállapodás.

A levegőszennyezésről szóló egyezményhez kapcsolódóan 1999 novemberében elfogadták a savasodás, az eutrofizáció és a talaj közeli ózon csökkentéséről szóló jegyzőkönyvet (a továbbiakban: a Göteborgi Jegyzőkönyv). A Göteborgi Jegyzőkönyvön alapul az egyes légköri szennyező anyagok nemzeti kibocsátásainak csökkentéséről szóló (EU) 2016/2284 irányelv¹, amely hatályon kívül helyezte az egyes légköri szennyezők nemzeti kibocsátási határértékeiről szóló 2001/81/EK irányelvet². A Göteborgi Jegyzőkönyvet 2012-ben módosították. A módosított változat 2019. október 7-én lépett hatályba.

Az Európai Unió a levegőszennyezésről szóló egyezmény³, valamint a 2012-ben módosított Göteborgi Jegyzőkönyv⁴ szerződő fele. Valamennyi tagállam a levegőszennyezésről szóló egyezmény szerződő fele; 21 tagállam⁵ a Göteborgi Jegyzőkönyv szerződő fele, és eddig 15 tagállam⁶ fogadta el a Göteborgi Jegyzőkönyv 2012. évi módosítását.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/2284 irányelve (2016. december 14.) egyes légköri szennyező anyagok nemzeti kibocsátásainak csökkentéséről, a 2003/35/EK irányelv módosításáról, valamint a 2001/81/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 344., 2016.12.17., 1. o.).

² Az Európai Parlament és a Tanács 2001/81/EK irányelve (2001. október 23.) az egyes légköri szennyezők nemzeti kibocsátási határértékeiről (HL L 309., 2001.11.27., 22. o.).

³ A Tanács 81/462/EGK határozata (1981. június 11.) a nagy távolságra jutó, országhatárokon áterjedő légszennyezésről szóló egyezmény megkötéséről (HL L 171., 1981.6.27., 11. o.).

⁴ A Tanács 2003/507/EK határozata (2003. június. 13.) az Európai Közösségnek a nagy távolságra jutó, országhatárokon áterjedő levegőszennyezésről szóló 1979. évi egyezményhez csatolt, a savasodás, az eutrofizáció és a talajközeli ózon csökkentéséről szóló jegyzőkönyvhöz való csatlakozásáról (HL L 179., 2003.7.17., 1. o.); a Tanács (EU) 2017/1757 határozata (2017. július 17.) a nagy távolságra jutó, országhatárokon áterjedő levegőszennyezésről szóló 1979. évi egyezményhez csatolt, a savasodás, az eutrofizáció és a talajközeli ózon csökkentéséről szóló 1999. évi jegyzőkönyv módosításának az Európai Unió nevében történő elfogadásáról (HL L 248., 2017.9.27., 3. o.).

⁵ Belgium, Bulgária, Horvátország, Ciprus, Cseh Köztársaság, Dánia, Finnország, Franciaország, Németország, Magyarország, Lettország, Litvánia, Luxemburg, Hollandia, Portugália, Románia, Szlovákia, Szlovénia, Spanyolország, Svédország és az Egyesült Királyság (a megerősítések 2019. augusztus 12-i állapota).

⁶ Belgium, Horvátország, Ciprus, Cseh Köztársaság, Finnország, Németország, Lettország, Luxemburg, Hollandia, Portugália, Románia, Szlovákia, Spanyolország, Svédország és az Egyesült Királyság (a megerősítések 2019. augusztus 12-i állapota).

2.2. A végrehajtó szerv

A végrehajtó szerv a levegőszennyezésről szóló egyezmény irányító szerve, amely az egyezmény szerződő feleinek képviselőiből áll. A levegőszennyezésről szóló egyezmény 10. cikke szerint a végrehajtó szerv figyelemmel kíséri a levegőszennyezésről szóló egyezmény és jegyzőkönyveinek végrehajtását és továbbfejlesztését.

A végrehajtó szerv arra törekszik, hogy határozatait konszenzussal hozza meg⁷.

A Göteborgi Jegyzőkönyv módosításait a végrehajtó szerv ülésein jelen lévő szerződő felek konszenzussal fogadják el⁸.

2.3. A végrehajtó szerv tervezett határozata

2019. december 9–13-án a végrehajtó szerv a 39. ülésén megvitatja és lehetőség szerint elfogadja a módosított Göteborgi Jegyzőkönyv 3a. cikkéhez és VII. mellékletéhez az Egyesült Államok által javasolt módosításokat (a továbbiakban: a tervezett jogi aktus).

A tervezett jogi aktus célja, hogy a kelet-európai, kaukázusi és közép-ázsiai (EECCA) régió országaira vonatkozóan meghosszabbítsa annak lehetőségét, hogy bizonyos kötelezettségek teljesítésére rugalmas határidőt alkalmazzanak, és elősegítse a Göteborgi Jegyzőkönyv általuk történő megerősítését.

A tervezett jogi aktus kötelező erejűvé válik a szerződő felek számára:

– A Göteborgi Jegyzőkönyv 13a. cikkének megfelelően, amely úgy rendelkezik, hogy a jegyzőkönyv módosításai az azokat elfogadó szerződő felek tekintetében az attól az időponttól számított kilencvenedik napon lépnek hatályba, amikor az elfogadás időpontjában meglévő szerződő felek kétharmada letétbe helyezte a letéteményesnél a módosításra vonatkozó elfogadási okiratát⁹.

– Az azt elfogadó szerződő felek tekintetében a Göteborgi Jegyzőkönyv IV–XI. mellékletének módosításai vonatkozásában más eljárás van előírva: a módosítások egy évvel azt az időpontot követően lépnek hatályba, hogy valamennyi szerződő fél közlést kap a határozatról, kivéve azon szerződő felek tekintetében, amelyek arról értesítik a letéteményest, hogy nem tudják jóváhagyni a módosítást. A módosítás nem lép hatályba, ha 16 vagy annál több szerződő fél ilyen értesítést nyújt be¹⁰.

A gyakorlatban a javasolt módosítások nem érintik a tagállamokra vonatkozó kötelezettségeket, mivel a szóban forgó kötelezettségek már az uniós vívmányok részét képezik és alkalmazandók a tagállamokra. A javasolt módosítások azonban lehetőséget biztosítanak az Unión kívüli – különösen az EECCA-régióban lévő – szerződő felek számára, hogy a Göteborgi Jegyzőkönyv 2012. évi módosításának részeként már megtárgyalt és elfogadott rugalmassági mechanizmust meghosszabbított időszakra továbbra is alkalmazzák.

3. AZ UNIÓ ÁLTAL KÉPVISELENDŐ ÁLLÁSPONT

A módosított Göteborgi Jegyzőkönyv 3a. cikkében és VII. mellékletében foglalt rugalmas határidőkről 2012-ben állapodtak meg és azokat akkor fogadták el azzal a céllal, hogy egyszerűsített belépési mechanizmust biztosítsanak és ezáltal ösztönözzék a minél több

⁷ A nagy távolságra jutó, országhatárokon áterjedő levegőszennyezésről szóló egyezmény végrehajtó szerve üléseinek a 2010/9 határozattal elfogadott és a 2013/1 határozattal módosított eljárási szabályzata, 29. szabály.

⁸ A (2012-ben módosított) Göteborgi Jegyzőkönyv 13a. cikkének (3) bekezdése.

⁹ A (2012-ben módosított) Göteborgi Jegyzőkönyv 13a. cikkének (3) bekezdése.

¹⁰ A (2012-ben módosított) Göteborgi Jegyzőkönyv 13a. cikkének (7) bekezdése.

szerződő fél általi megerősítést. 2019 augusztusáig egyetlen EECCA-ország sem tudta még kihasználni ezt a rugalmasságot. Az EECCA-országok általi megerősítés útjában álló meglévő akadályokról folytatott megbeszéléseket követően a levegőszennyezésről szóló egyezmény szerződő felei a stratégiával és felülvizsgálattal foglalkozó munkacsoport 2019. május 20–24-i ülésén ezért jelezték e rugalmas határidők kezeléséhez és meghosszabbításához fűződő érdeküket.

A rugalmasság kiterjesztése nélkül nem valószínű, hogy az EECCA-országok a közeljövőben megerősítik a jegyzőkönyvet. Az EU érdeke, hogy a szomszédos országok megerősítsék a Göteborgi Jegyzőkönyvet, hogy elősegítse az EECCA-országokból az uniós tagállamokba érkező, országhatárokon áttérjedő levegőszennyezés csökkentését.

Az (EU) 2016/2284 irányelv rendelkezései tükrözik a Göteborgi Jegyzőkönyv kötelezettségeit.

4. JOGALAP

4.1. Eljárási jogalap

4.1.1. Általános elvek

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 218. cikkének (9) bekezdése határozatok elfogadásáról rendelkezik *„a megállapodásokkal létrehozott szervezetben az Unió által képviselendő álláspontok kialakítására vonatkozóan, amennyiben az ilyen szervnek joghatással bíró jogi aktust kell elfogadnia, kivéve a megállapodás intézményi kereteit kiegészítő vagy módosító jogi aktusokat”*.

A „joghatással bíró jogi aktus” fogalmába beletartoznak a nemzetközi jognak a kérdéses szervet szabályozó szabályai szerint joghatással bíró jogi aktusok. Ezenfelül a fogalom magában foglalja azokat az eszközöket is, melyek a nemzetközi jog szerint nem bírnak kötelező erővel, de *„meghatározó módon befolyásolják az uniós jogalkotó által [...] elfogadott szabályozás tartalmát”*¹¹.

4.1.2. A jelen esetre történő alkalmazás

A végrehajtó szervet megállapodás, nevezetesen a levegőszennyezésről szóló egyezmény hozta létre.

A végrehajtó szerv által elfogadandó jogi aktus joghatással bíró jogi aktus. A Göteborgi Jegyzőkönyv 13a. cikkének megfelelően a tervezett jogi aktus a nemzetközi jog szerint kötelező érvényű lesz.

A tervezett jogi aktus nem egészíti ki és nem módosítja a levegőszennyezésről szóló egyezmény vagy a Göteborgi Jegyzőkönyv intézményi keretét.

Ezért a javasolt határozat eljárási jogalapja az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése.

4.2. Anyagi jogalap

4.2.1. Általános elvek

Az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése szerinti határozat anyagi jogalapja elsősorban azon tervezett jogi aktus célkitűzésétől és tartalmától függ, amellyel kapcsolatban az Unió által képviselendő álláspont meghatározásra kerül. Amennyiben a tervezett jogi aktus kettős célkitűzést követ, vagy két összetevőből áll, és ezek egyike elsődlegesként vagy döntő

¹¹ A Bíróság 2014. október 7-i ítélete, Németország kontra Tanács, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64. pont.

jellegüként azonosítható, míg a másik pusztán járulékos jellegű, az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése szerinti határozatot egyetlen jogalapra, azaz az elsődleges, illetve döntő jellegű célkitűzés vagy összetevő által megkövetelt jogalapra kell alapítani.

4.2.2. A jelen esetre történő alkalmazás

A tervezett jogi aktus elsődleges célkitűzése és tartalma a környezettel kapcsolatos.

Ezért a javasolt határozat anyagi jogalapja az EUMSZ 191. cikke.

4.3. Következtetés

A javasolt határozat jogalapja ezért az EUMSZ 191. cikke, összefüggésben az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdésével.

5. A TERVEZETT JOGI AKTUS KIHIRDETÉSE

Mivel a végrehajtó szerv jogi aktusa módosítani fogja a levegőszennyezésről szóló egyezményhez csatolt Göteborgi Jegyzőkönyvet, elfogadását követően helyénvaló kihirdetni az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*.

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

**az Európai Unió által a nagy távolságra jutó, országhatárokon áterjedő
levegőszennyezésről szóló egyezmény végrehajtó szervének 39. ülésén képviselendő
álláspontról**

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 191. cikkére, összefüggésben 218. cikke (9) bekezdésével,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

- (1) A nagy távolságra jutó, országhatárokon áterjedő levegőszennyezésről szóló egyezményhez csatolt, a savasodás, az eutrofizáció és a talaj közeli ózon csökkentéséről szóló jegyzőkönyv 2012-ben módosított változatát (a továbbiakban: a jegyzőkönyv) az Unió az (EU) 2017/1757 tanácsi határozattal¹² hagyta jóvá, és az 2019. október 7-én lépett hatályba.
- (2) A jegyzőkönyv 13a. cikke szerint a végrehajtó szerv módosíthatja a jegyzőkönyvet és annak mellékleteit.
- (3) A végrehajtó szerv a december 9–13-i 39. ülésén a jegyzőkönyv (3a. cikk) és mellékletei (VII. melléklet) módosításait tervezi elfogadni azzal a céllal, hogy elősegítse a jegyzőkönyv nem uniós szerződő felek általi megerősítését.
- (4) Helyénvaló meghatározni az Unió által a végrehajtó szervben képviselendő álláspontot, mivel a módosítandó jegyzőkönyv tárgya és tartalma az uniós vívmányok, különösen az (EU) 2016/2284 európai parlamenti és tanácsi irányelv¹³ hatálya alá tartozik,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A nagy távolságra jutó, országhatárokon áterjedő levegőszennyezésről szóló egyezmény végrehajtó szervének 39. ülésén az Unió által képviselendő álláspont a következő:

A rugalmassági határidők 2019-ről 2024-re, illetve 2022-ről és 2028-ra történő meghosszabbítására vonatkozóan a jegyzőkönyv 3a. cikkének és VII. mellékletének

¹² A Tanács (EU) 2017/1757 határozata (2017. július 17.) a nagy távolságra jutó, országhatárokon áterjedő levegőszennyezésről szóló 1979. évi egyezményhez csatolt, a savasodás, az eutrofizáció és a talajközeli ózon csökkentéséről szóló 1999. évi jegyzőkönyv módosításának az Európai Unió nevében történő elfogadásáról (HL L 248., 2017.9.27., 3. o.).

¹³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/2284 irányelve (2016. december 14.) egyes légköri szennyező anyagok nemzeti kibocsátásainak csökkentéséről, a 2003/35/EK irányelv módosításáról, valamint a 2001/81/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 344., 2016.12.17., 1. o.).

módosítására irányuló, az Amerikai Egyesült Államok által előterjesztett javaslatot támogatni kell.

2. cikk

A nagy távolságra jutó, országhatárokon áttérjedő levegőszennyezésről szóló egyezmény végrehajtó szervének 39. ülésén kibontakozó fejlemények alapján az 1. cikkben említett álláspontot az Unió képviselői – a tagállamokkal egyeztetve – helyszíni koordináció keretében a Tanács további határozata nélkül pontosíthatják.

3. cikk

Ennek a határozatnak a Bizottság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
az elnök*